

7ο ΤΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Π.Ο.Ε.Ε.Κ.-Ι.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΘΗΤΕΙΑΣ ΑΠΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Αγαπητές/οί σύνεδροι,

Ακολουθεί ένας σύντομος απολογισμός των δράσεων και μια συνεκτική παρουσίαση των πρωτοβουλιών του απερχόμενου Γενικού Συμβουλίου (ΓΣ) κατά τη διάρκεια της τριετούς (2023-2025) θητείας του. Μιας θητείας που επικαθορίστηκε δίχως άλλο από σημαντικές εξελίξεις και γεγονότα τόσο σε διεθνές, όσο και σε εγχώριο επίπεδο, αλλά και από τα εξαιρετικά σοβαρά προβλήματα και προκλήσεις που αντιμετωπίζει συγκεκριμένα ο χώρος της Έρευνας. Ξεκινώντας από το δεύτερο σκέλος, παρουσιάζονται τα σημαντικότερα ζητήματα που μας απασχόλησαν τα τελευταία 3 χρόνια μέσα από ένα πρίσμα κριτικής αποτίμησης των δράσεων της Ομοσπονδίας μας.

Περιγραφή της κατάστασης στα Ερευνητικά Κέντρα

Όπως έχουμε επανειλημμένα αναφερθεί σε τοποθετήσεις και αναλύσεις μας, τα Ερευνητικά Κέντρα (ΕΚ) της χώρας διανύουν μια παρατεταμένη κρίσιακή περίοδο αποδιάρθρωσης. Η συνθήκη αυτή, δυστυχώς τείνει να λάβει χαρακτηριστικά μόνιμης και μη αναστρέψιμης κατάστασης έχοντας ως κύριες αιχμές την ολοένα αυξάνουσα υποστελέχωση, την μόνιμη υποχρηματοδότηση, και την απαξίωση των υπαρχουσών ερευνητικών υποδομών. Αφήνοντας τα εργασιακά ζητήματα να αναλυθούν στη συνέχεια, μια εστίαση στη σημερινή δομή και λειτουργία των ΕΚ αποκαλύπτει τα εξής:

α) Οικονομικός στραγγαλισμός: Οι πολιτικές που ακολουθήθηκαν κατά την περίοδο των μνημονίων αλλά και τα απόνερα τους, δημιούργησαν ισχυρές προϋποθέσεις συρρίκνωσης της δυναμικής των ΕΚ. Είναι χαρακτηριστικό πως η έρευνα στην Ελλάδα, ούσα υποχρηματοδοτούμενη τη δεκαετία του 2010-2020 (τελευταίες θέσεις μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ως ποσοστό του ΑΕΠ), παραμένει σταθερά υποχρηματοδοτούμενη με τα ΕΚ να υποχρεούνται να δηλώνουν ελλειπείς προϋπολογισμούς, επί της ουσίας παγωμένους επί 6 συναπτά έτη. Το γεγονός αυτό έχει οδηγήσει στην πλήρη απορρόφηση όποιων αποθεματικών κατείχαν και στη δημιουργία χρεών και ελλειμμάτων στους Ειδικούς Λογαριασμούς Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ). Πρέπει, επίσης, να αναφερθεί πως η αύξηση στο μερίδιο δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη σε σχέση με το ΑΕΠ φαίνεται βελτιωμένη, φτάνοντας περίπου στο 1,49% το 2022-23. Αυτό όμως οφείλεται και στην πρόσθετη χρηματοδότηση που διοχετεύεται μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης για την αναβάθμιση υποδομών και την υλοποίηση συγκεκριμένων έργων στρατηγικής σημασίας. Σε κάθε περίπτωση, το μερίδιο του κατά κεφαλήν προϋπολογισμού για την έρευνα και ανάπτυξη συνολικά παραμένει εξαιρετικά χαμηλό σε σύγκριση με τον μέσο όρο της ΕΕ (~125,50 € ανά άτομο το 2024).

β) Μαρασμός Ερευνητικών Υποδομών: Τα ΕΚ, προκειμένου να διατηρήσουν υψηλό επίπεδο έρευνας, είναι αναγκαίο να διαχειρίζονται και να συντηρούν αναβαθμισμένο τεχνολογικό και εν γένει υλικοτεχνικό εξοπλισμό. Επιπροσθέτως, είναι αυτονόητο πως αυτές οι υποδομές θα πρέπει να εντάσσονται σε υπεράσυνολα εθνικών και Ευρωπαϊκών υποδομών μέσω των οποίων συντονίζεται η ερευνητική διαδικασία και παράγονται πολλαπλά αποτελέσματα. Δυστυχώς, και στα δύο αυτά επίπεδα η πολιτική ηγεσία έχει παράσχει ελάχιστη στήριξη με αποτέλεσμα μεγάλος αριθμός υποδομών να υποσυντηρείται, τεχνολογικά εργαλεία να παροπλίζονται, και εργαστήρια να κλείνουν. Είναι χαρακτηριστικό πως οι μεγάλες εθνικές

υποδομές έχουν σταματήσει να λαμβάνουν χρηματοδότηση από το τέλος του 2022 και την τελευταία τριετία βρίσκονται υπό το καθεστώς μιας αέναης “αξιολόγησης” από τη ΓΓΕΚ. Παράλληλα, η ΓΓΕΚ αρνείται να αναλάβει το κόστος των συνδρομών σε Διεθνείς και Ευρωπαϊκούς οργανισμούς στους οποίους τα Κέντρα συμμετέχουν εκπροσωπώντας την ίδια! Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τον άμεσο κίνδυνο εξοβελισμού των ελληνικών συμμετοχών από ερευνητικές ομάδες και οργανισμούς αν αυτό δεν έχει συμβεί ήδη για κάποιες περιπτώσεις.

γ) Δαιδαλώδες και ανεπαρκές νομικό και θεσμικό πλαίσιο: Ένα κεντρικό σημείο κριτικής στο τρόπο λειτουργίας και διάρθρωσης του ερευνητικού ιστού στη χώρα αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τα ΕΚ. Το ανορθολογικό και πολλές φορές αντιφατικό και διφορούμενο σύμπλεγμα υφιστάμενης νομολογίας λειτουργεί εντελώς παραλυτικά αναιρώντας κάθε προσπάθεια εξορθολογισμού της λειτουργίας των φορέων. Αρκεί να αναφερθεί πως μετά τους ν. 4310/2014 και ν. 4386/2016 που αποτέλεσαν ένα βασικό κορμό θεσμικού πλαισίου, μια σειρά από νόμοι εισάγουν επιμέρους ζητήματα δημιουργώντας ένα δαιδαλώδες τοπίο (ν. 4485/2017, ν. 4622/2019, ν. 4957/2022), που επιδεινώνεται και από τις δεκάδες άλλες διατάξεις που τις τροποποιούν εκ νέου σε άσχετα με την έρευνα νομοθετήματα. Παράλληλα, η στρατηγική της πολιτείας να διαχωρίσει το ούτως ή άλλως θεωρητικό σχήμα ενός ενιαίου χώρου έρευνας - τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, έχει εκ των πραγμάτων επιδεινώσει την κατάσταση και επιδρά διαλυτικά τόσο για τα ΕΚ όσο και για τα ΑΕΙ.

δ) Διοικητική ανεπάρκεια και δυσλειτουργίες: Εκτός από το νομικό πλαίσιο, πολλά προβλήματα προκύπτουν από ολόκληρη την πυραμίδα διοίκησης των ΕΚ. Τόσο η κορυφή της (Υπουργείο, ΓΓΕΚ), όσο τα ανώτατα συμβουλευτικά όργανα της πολιτείας (ΕΣΕΤΕΚ), αλλά και οι διοικήσεις των Κέντρων, έχουν δείξει στην καλύτερη περίπτωση αδράνεια, αν όχι απροθυμία, να επιλύσουν σειρά ζητημάτων που ταλαιπωρούν τους εργαζόμενους και δημιουργούν μια απωθητική καθημερινότητα για την πλειοψηφία του έμφυχου δυναμικού των ΕΚ. Σε αυτό το σημείο ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε τις συνεχείς αναδιατάξεις Υφυπουργών και επιτελείων που ασχολούνται με την Έρευνα μέσα στο Υπουργείο Ανάπτυξης, την ουσιαστική ανυπαρξία ρόλου σε όργανα, όπως το ΕΣΕΤΕΚ, την παράλυση εργαλείων όπως το ΕΛΙΔΕΚ, τον εθιμοτυπικό ρόλο της Συνόδου των Προέδρων, και την ανεπαρκή διοίκηση από τα ΔΣ των φορέων. Το διοικητικό χάος που επικρατεί στην Έρευνα είναι τόσο εμπεδωμένο στους ίδιους τους λειτουργούς της που πολλές φορές η ανορθολογική πραγματικότητα δεν τους ξαφνιάζει και μόνο ένας εξωτερικός παρατηρητής θα μπορούσε να τη διακρίνει. Έτσι, είτε τα πιο μικρά καθημερινά ζητήματα, είτε τα σημαντικά και καίρια, χρονίζουν ως προς την επίλυσή τους βρισκόμενα μπλεγμένα σε έναν λαβύρινθο διαδικασιών, αρμοδιοτήτων, και κανονιστικών πλαισίων. Μάλιστα το τελευταίο διάστημα για αυτή την προβληματική κατάσταση οι φορείς επικαλούνται αδυναμία λόγω παρεμβάσεων κι από άλλους παράγοντες όπως για παράδειγμα οι Διαχειριστικές Αρχές που συχνά λειτουργούν ως φόβητρο για την εφαρμογή ακόμα και της ίδιας της εργασιακής νομοθεσίας. Παράλληλα, Οργανισμοί και Εσωτερικοί Κανονισμοί βρίσκονται σε μια αέναη “υπό έγκριση” κατάσταση με αποτέλεσμα κάθε φορέας να εφαρμόζει διαφορετικά πράγματα και με διαφορετικές διαδικασίες. Είναι λοιπόν προφανές πως κάτω από αυτές τις συνθήκες αναιρείται κάθε ουσιαστική αξιοποίηση του υπάρχοντος ερευνητικού/επιστημονικού δυναμικού, των ερευνητικών υποδομών και της τεχνογνωσίας, όπως επίσης και των ερευνητικών αποτελεσμάτων προς όφελος της Κοινωνίας.

Ανθρώπινο δυναμικό και εργασιακές σχέσεις

Οι εργαζόμενοι/ες στα ΕΚ, καθώς και το πλαίσιο μέσα στο οποίο δομούνται οι εργασιακές τους σχέσεις με αυτά, αποτέλεσαν τον πυρήνα των ζητημάτων που απασχόλησαν την ΠΟΕΕΚ-Ι το προηγούμενο διάστημα. Τα δύο βασικά και άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους ζητήματα είναι η υποστελέχωση και η ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων. Γύρω από αυτά, ανοίγεται μια βεντάλια προβλημάτων που ξεκινάνε από την καθημερινότητα των εργαζομένων και καταλήγουν στην υπολειτουργία των ίδιων των οργανισμών. Η υποστελέχωση των ΕΚ αποτελεί ένα διαχρονικό και ολοένα διογκούμενο πρόβλημα καθώς το ισοζύγιο νέων προσλήψεων - αποχωρήσεων στους οργανισμούς είναι σταθερά αρνητικό επί τουλάχιστον δύο δεκαετίες. Πιο συγκεκριμένα, από το 2005 που ρυθμίστηκαν οι συμβάσεις ορισμένου χρόνου που κάλυπταν πάγιες και διαρκείς ανάγκες, όσες νέες προσλήψεις έγιναν ήταν με το σταγονόμετρο (<300 νέες θέσεις συνολικά για όλες τις κατηγορίες και όλα τα ΕΚ της χώρας μέσα σε 20 χρόνια!). Επιπροσθέτως, η μνημονιακή περίοδος και η δραματική μετανάστευση υψηλά καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού, αποτέλεσε μεγάλο πλήγμα ειδικότερα για τα ΕΚ. Μεταξύ 2010 και 2022, περίπου 1.100.000 άτομα σε ηλικία εργασίας (ηλικίας 15-64 ετών) εγκατέλειψαν την Ελλάδα. Από αυτά, περίπου 235.000 ήταν 15-24 ετών, ενώ 634.000 από 25 έως 44 ετών. Το μεγαλύτερο ποσοστό αυτού του πληθυσμού ήταν απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ειδικά για την τριετία 2019-2022, από τους 350.000 ανθρώπους που έφυγαν, οι μισοί σχεδόν από αυτούς ήταν κάτοχοι μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος. Τα μέτρα που εξαγγέλθηκαν από την κυβέρνηση για ανάσχεση του “brain drain” όχι μόνο δεν ανέστρεψαν αυτό το κλίμα, αντιθέτως διανύουμε μια περίοδο νέας ανόδου αυτής της τάσης καθώς μέσα στο 2023 καταγράφηκαν 76.158 αποχωρήσεις με μια περαιτέρω αύξηση για το 2024 που υπολογίζεται κοντά στο 4.2%.

Τα ΕΚ, μαζί με την τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι προφανές πως δέχονται το μεγαλύτερο πλήγμα από αυτήν την αιμορραγία υψηλά καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού. Σε αυτό βεβαίως συντελεί δίχως άλλο και η παραμόρφωση των εργασιακών σχέσεων μέσα στους ίδιους τους φορείς. Οι ελαστικές σχέσεις εργασίας, οι οποίες εμφανίζονται σε όλες τις πιθανές τους εκδοχές ακόμα και στον ίδιο οργανισμό (μισθωτοί ορισμένου χρόνου, παροχή έργου, παροχή υπηρεσιών, επαγγελματική δαπάνη, υποτροφίες, πρακτικές, κτλ.), φτάνουν σήμερα σε τρομακτικά ποσοστά του συνολικού δυναμικού των ΕΚ. Τα στοιχεία του περασμένου έτους έδειξαν πως για τα ΝΠΔΔ ΕΚ της χώρας, σχεδόν τα 2/3 του προσωπικού τους εργάζονται σε επισφαλείς συνθήκες, υποαμοιβόμενοι/-ες και με βραχυχρόνιες συμβάσεις παντός είδους. Το πιο ανησυχητικό, όμως, είναι η προβολή των αντίστοιχων ποσοστών για την ερχόμενη πενταετία βάσει των επικείμενων αποχωρήσεων και συνταξιοδοτήσεων του ήδη γηρασμένου μόνιμου προσωπικού των ΕΚ. Υπολογίζεται πως η αύξηση των ποσοστών της ελαστικής και εκ περιτροπής εργασίας στην Έρευνα θα ξεπεράσει το 70% του συνολικού δυναμικού των ΕΚ. Αυτή η τάση δεν φαίνεται να αντιστρέφεται στο βαθμό που πολιτική ηγεσία και διοικήσεις των ΕΚ συνεχίζουν, με εφαρμοζόμενες νεοφιλελεύθερες πολιτικές πιστές στο δόγμα συρρίκνωσης του δημοσιονομικού κόστους οι μεν, και στη συντήρηση ενός καθεστώτος εργαζομένων δύο ταχυτήτων οι δε. Ταυτόχρονα, το προαναφερθέν ανεπαρκές και αντιφατικό νομικό πλαίσιο, επάγει την απουσία θεσμικής θωράκισης των εργασιακών σχέσεων και γίνεται εργαλείο στα χέρια της πολιτικής ηγεσίας, διαχειριστικών αρχών, και διοικήσεων, ούτως ώστε να ευνοούνται οι διακρίσεις μεταξύ κατηγοριών του προσωπικού εις βάρος κυρίως των νέων και ευάλωτων εργαζομένων. Έτσι, μπορεί να ακούγεται λυπηρό αλλά ήδη δύο γενιές νέων επιστημόνων, είτε βρίσκονται στην ομηρία της ελαστικής απασχόλησης, είτε σε καθεστώς μετανάστευσης, είτε έχουν ήδη αποσυρθεί από τον χώρο της έρευνας.

Επεξεργασία των ζητημάτων και θέσεις της ΠΟΕΕΚ-Ι

Όλο το προηγούμενο διάστημα, το ΓΣ της ΠΟΕΕΚ-Ι ασχολήθηκε με τα θεσμικά, δημοσιοοικονομικά, και κοινωνικά ζητήματα των ΕΚ, δίνοντας ωστόσο μεγαλύτερη έμφαση στις εργασιακές σχέσεις. Το βασικό δίπολο, όπως προαναφέρθηκε, ήταν η αποψίλωση του μόνιμου προσωπικού των ΕΚ και η ταυτόχρονη διόγκωση των ελαστικών μορφών εργασίας με τις διακρίσεις που αυτές επάγουν. Από την έναρξη της θητείας του, το ΓΣ ξεκίνησε μια εντατική επεξεργασία των αναγκαίων νομοθετικών ρυθμίσεων όπως και άλλου τύπου παρεμβάσεων (εγκυκλίων, κανονιστικών πλαισίων, αποφάσεων, προβλέψεων σε εσωτερικούς κανονισμούς, κτλ.) ούτως ώστε να επιλυθούν τα σημαντικότερα ζητήματα των εργαζομένων στην έρευνα. Από αυτή την επεξεργασία προέκυψαν μια σειρά προτάσεων, αιτημάτων, και ζητημάτων ευρύτερης συνδικαλιστικής διεκδίκησης από τα οποία τα σημαντικότερα αναφέρονται επιγραμματικά παρακάτω:

α) Διεκδίκηση ικανού αριθμού προσλήψεων μόνιμου προσωπικού στα ΕΚ για άμεση κάλυψη όλων των κενών οργανικών θέσεων στους φορείς και σύσταση νέων

Σε σχέση με αυτό το ζήτημα προχωρήσαμε σε αναλυτικές περιγραφές των συνθηκών υποστελέχωσης στα ΕΚ με ταυτόχρονες εκτιμήσεις των μελλοντικών απωλειών (συνταξιοδοτήσεις, προσωποπαγείς, κενές οργανικές θέσεις, ελαστικά εργαζόμενοι και κάλυψη από αυτούς πάγιων και διαρκών αναγκών των ΕΚ). Οι εκτιμήσεις μας για τον απαιτούμενο αριθμό νέων προσλήψεων και για την κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων σε όλες τις βαθμίδες προσωπικού είναι πως απαιτούνται τουλάχιστον 200 νέες θέσεις για άμεση στελέχωση όλων των κατηγοριών μόνο για τα 4 ΝΠΔΔ ΕΚ, ενώ είναι αναγκαία μια ταυτόχρονη ρύθμιση των εργασιακών σχέσεων των μακροχρόνια εργαζόμενων με συμβάσεις που καλύπτουν πάγιες και διαρκείς ανάγκες στους φορείς. Ως προς αυτό το δυναμικό, το κύριο αίτημα, το οποίο αποτελεί και ζήτημα πάλης των συνδικαλιστικών οργάνων στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, είναι η ρύθμιση από την Πολιτεία για την άμεση μονιμοποίησή τους.

β) Ζητήματα ρύθμισης εργασιακών σχέσεων διακριτών κατηγοριών προσωπικού (Ειδικό Επιστημονικό Τεχνικό Προσωπικό - ΕΕΤεΠ)

Το ΓΣ της ΠΟΕΕΚ-Ι από την έναρξη της θητείας του έδωσε ιδιαίτερο βάρος σε αυτή την ειδική κατηγορία προσωπικού που, ενώ συνθέτει τη μεγαλύτερη κατηγορία εργαζομένων στα ΕΚ, παραμένει στη σκιά της ισχύουσας νομοθεσίας (άρθρο 18 παρ. 7 του ν. 4310/2014) με σοβαρά κενά τόσο ως τα απαραίτητα προσόντα για το διορισμό ή πρόσληψη όσο και στην απουσία διαδικασιών εξέλιξης. Ως Ομοσπονδία αναδείξαμε με αναλυτικό τρόπο τις ελλείψεις αυτές καθώς και τις σοβαρές διοικητικές και εργασιακές συνέπειές τους, επικεντρώνοντας παράλληλα στην αναντιστοιχία τους με το αντίστοιχο προσωπικό των Πανεπιστημίων (ΕΤΕΠ, ΕΕΠ). Συνοπτικά επεξεργαστήκαμε τα εξής ζητήματα: i) προσόντα και αδυναμία ένταξης των θέσεων στα ψηφιακά οργανογράμματα των φορέων, ii) απουσία πρόβλεψης ειδικών διαδικασιών προκηρύξεων για στελέχωση των θέσεων ΕΕΤεΠ (αίτημα εξαίρεσης από τον νόμο του ΑΣΕΠ), iii) Ρύθμιση του μηνιαίου κόστους ανθρωπομήνα μέσω του ωραρίου υποχρεωτικής παρουσίας (26ωρο), iv) πρόβλεψη εξέλιξης και κίνητρα (δυνατότητα κρίσης σε βαθμίδα ΕΛΕ για κατόχους διδακτορικού, ενδεχόμενα ειδικά μισθολόγια).

γ) Διεκδικήσεις για Διοικητικό, Τεχνικό, και Λοιπό προσωπικό

Σε σχέση με τις υπόλοιπες κατηγορίες εργαζομένων στα ΕΚ, δηλαδή το τεχνικό, διοικητικό και λοιπό προσωπικό, η ΠΟΕΕΚ-Ι εξέφρασε το αίτημα για ρύθμιση του συμβατικού χρόνου απασχόλησης καθώς, για τους τεχνικούς υποστήριξης εργαστηρίων, και το διοικητικό προσωπικό δεν δίνεται επί του παρόντος η

δυνατότητα συμμετοχής σε ερευνητικά έργα/προγράμματα. Επιπλέον για αυτές τις κατηγορίες ζητείται η κατάργηση της υποχρεωτικής επαναπροκήρυξης των ΙΔΟΧ θέσεων που θεσπίστηκε με τον ν. 4957/2022.

δ) Το ειδικό ζήτημα του ωραρίου υποχρεωτικής παρουσίας των Ειδικών Επιστημόνων Τεχνικών

Από τα τέλη του 2022, το ΓΣ πιέζει την πολιτική ηγεσία για τη διευθέτηση εργασιακών ζητημάτων στα ΕΚ. Οι πιέσεις που έγιναν και προς τη Σύνοδο των Προέδρων αποδίδουν καρπούς ως προς τη ρύθμιση του ωραρίου στους ΕΕΤΕΠ κατ' αντιστοιχία με τους ΕΕΠ των ΑΕΙ, ρύθμιση που περνάει με το νόμο 5019/2023 στο άρθρο 61. Η ρύθμιση του ωραρίου της πολυπληθέστερης ομάδας προσωπικού των ΕΚ ήταν για χρόνια ένα από τα κύρια αιτήματα των σωματείων εργαζομένων στα ΕΚ-ΝΠΔΔ. Για το λόγο αυτό, η συγκεκριμένη ρύθμιση αποτέλεσε μια μεγάλη επιτυχία που χρεώνεται σε μεγάλο βαθμό στους συνδικαλιστικούς φορείς. Δυστυχώς, η εφαρμογή του νόμου μέχρι και σήμερα δεν είναι καθολική καθώς με προσχώματα των διοικήσεων και ερμηνείες που στάλθηκαν από τη ΓΓΕΚ και το ΝΣΚ, οι ΙΔΟΧ συνάδελφοι εξαιρούνται της διάταξης. Το γεγονός αυτό συνιστά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης και έχει αναδειχθεί από την ΠΟΕΕΚ-Ι με δελτία τύπου, ανακοινώσεις, παρεμβάσεις, και συνεχείς πιέσεις, ώστε να επιλυθεί, να σταματήσουν οι παρερμηνείες από τις διοικήσεις και να προχωρήσει η πλήρης εφαρμογή της επίμαχης διάταξης. Σήμερα, σχεδόν 3 χρόνια μετά την ψήφιση του νόμου, ακόμα οι ΙΔΟΧ επιστήμονες παραμένουν αποκλεισμένοι βιώνοντας μια πρωτοφανή δυσμενή διάκριση σε σχέση με τους μόνιμους συναδέλφους τους. Το γεγονός πως συνεχίζεται αυτή η αδικία προς τη μεγαλύτερη κατηγορία εργαζομένων παρά την αναγνώρισή της από τη συντριπτική πλειοψηφία των εργαζομένων στα ΕΚ, τους συνδικαλιστικούς φορείς, την Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ), τη Σύνοδο των Προέδρων, την πολιτική ηγεσία, αλλά και τα πολιτικά δικαστήρια μετά την προσφυγή υπαλλήλων του ΕΛΚΕΘΕ, δείχνει το μέγεθος της αναληψίας που επικρατεί για τα εργασιακά ζητήματα στο χώρο της Έρευνας.

ε) Ειδικά θέματα ΙΔΟΧ εργαζομένων όλων των κατηγοριών

Η ΠΟΕΕΚ-Ι έχει τη πάγια θέση πως οι υπάλληλοι ΙΔΟΧ αποτελούν αναπόσπαστο και ενιαίο μέρος του προσωπικού των ΕΚ και ως εκ τούτου καμία διάκριση ως προς τις εργασιακές συνθήκες που τους διέπουν δεν δικαιολογείται από το γεγονός και μόνο πως η σύμβασή τους είναι ορισμένου χρόνου. Είναι επίσης σημαντικό να διευκρινιστεί πως αυτή η θέση δεν αποτελεί απλά μία απεποίηση του ΓΣ αλλά πηγάζει από στοιχειώδεις διατάξεις τόσο του Συντάγματος, αποφάσεις του Αρείου Πάγου, και το Ευρωπαϊκό Δίκαιο. Εντούτοις, όπως προαναφέρθηκε για την περίπτωση του ωραρίου των ΙΔΟΧ επιστημόνων, μια σειρά από διακρίσεις που εφαρμόζονται εις βάρος των ΙΔΟΧ εργαζομένων όλων των κατηγοριών παραβιάζουν την αρχή της ίσης μεταχείρισης. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η απουσία εκπροσώπησης στα όργανα διοίκησης, η απουσία δικαιώματος έκφρασης γνώμης για τις θητείες των Δ/ντων, η αδυναμία λήψης πρόσθετων αμοιβών από έργα. Όλα τα παραπάνω έχουν αναδειχθεί το προηγούμενο διάστημα από την ΠΟΕΕΚ-Ι και αποτελούν ζητήματα πρώτης γραμμής.

Δράσεις και παρεμβάσεις

2023

Από την έναρξη της θητείας του, το ΓΣ έθεσε στόχους αυξημένης ενεργοποίησης της ΠΟΕΕΚ-Ι σε σχέση με το προηγούμενο διάστημα όπως και άμεσης ρύθμισης ζητημάτων για την καλύτερη λειτουργία της. Μέσα στους πρώτους κιόλας μήνες του 2023, επιλύθηκαν διαχειριστικά ζητήματα που εκκρεμούσαν όπως ο τραπεζικός λογαριασμός της ομοσπονδίας και η επικαιροποίηση της ιστοσελίδας. Επιπλέον έγινε προσπάθεια για τακτικές και συχνές συναντήσεις, ανάπτυξης γρήγορων αντανakλαστικών για

παρεμβάσεις με κείμενα και δράσεις για τη διεκδίκηση όλων των αιτημάτων που προαναφέρθηκαν. Σε πολλές από τις πρωτοβουλίες της, η ΠΟΕΕΚ-Ι, επιδίωξε τον κοινό βηματισμό με σωματεία και συλλογικότητες του χώρου της Έρευνας και της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Έτσι, ήδη από τις αρχές του 2023, το ΓΣ της ΠΟΕΕΚ-Ι υπογραμμίζοντας τις διαρκώς αυξανόμενες δυσκολίες του χώρου της έρευνας, κάλεσε σε συνάντηση κοινού συντονισμού για μία ημέρα δράσης στην έρευνα που θα στοχεύει στην ενεργοποίηση των εργαζομένων και στην ενημέρωση των πολιτών για το πλαίσιο, τις συνθήκες και τις προκλήσεις της έρευνας στην Ελλάδα. Παράλληλα, ξεκίνησε τις πιέσεις για την διεκπεραίωση των προκηρύξεων του ΑΣΕΠ για προσωπικό ΕΕΤεΠ που εκκρεμούσαν, ενώ ζήτησε άμεσα νέες θέσεις ερευνητικού, επιστημονικού, και διοικητικού προσωπικού στα ΕΚ από την πολιτεία. Την ίδια περίοδο, η ΠΟΕΕΚ-Ι παίρνει θέση για το τραγικό συμβάν που σημάδεψε την ελληνική κοινωνία, το έγκλημα στα Τέμπη. Με ανακοινώσεις και δυναμικές συμμετοχές στα συλλαλητήρια που έλαβαν χώρα, η ΠΟΕΕΚ-Ι υπογράμμισε τις βαρύτατες ευθύνες της κυβέρνησης αλλά και την εγκληματική διαχρονική αμέλεια ως προς τις συνθήκες ασφάλειας και ελέγχου κάτω από τις οποίες λειτουργούσε ο Ελληνικός Σιδηρόδρομος. Επιπροσθέτως, τόνισε τη σημασία διεκδίκησης δημόσιων κοινωνικών αγαθών για ποιοτική και ασφαλή ζωή και εργασία.

Η προεκλογική περίοδος του 2023 έφερε στην επιφάνεια το εξαιρετικά σοβαρό ζήτημα της αδυναμίας προσλήψεων προσωπικού σε ερευνητικά έργα/προγράμματα καθώς διατάξεις που καταργούσαν προηγούμενες εξαιρέσεις δημιούργησαν ένα χρονοβόρο και ασφυκτικό πλαίσιο στους ερευνητικούς φορείς με τον κίνδυνο δεκάδες συναδέλφους να μείνουν χωρίς εργασία. Η άμεση αντίδραση της ΠΟΕΕΚ-Ι, σε συνδυασμό με πιέσεις τόσο από τα συνδικαλιστικά όργανα, όσο κι από τις διοικήσεις των ΕΚ απέδωσαν καρπούς και το ζήτημα επιλύθηκε την τελευταία κυριολεκτικά στιγμή. Τον Ιούνιο του 2023, η ΠΟΕΕΚ-Ι στηρίζει απεργιακή κινητοποίηση από κοινού με το Πανελλαδικό Σωματείο Εργαζομένων στην Έρευνα και την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (ΣΕΡΕΤΕ) και άλλα σωματεία και συμμετέχει στη συγκέντρωση έξω από τη ΓΓΕΚ. Βασικά επίδικα το θέμα της εξαίρεσης των ΙΔΟΧ επιστημόνων από το ωράριο των ΕΕΤεΠ αλλά και το ζήτημα της απαίτησης από το ΙΚΥ να επιστραφούν δεδουλευμένα πολλών μηνών ή και χρόνων από υπότροφους υποψήφιους/ες διδάκτορες που δε θα ολοκληρώσουν τη διδακτορική τους διατριβή μέσα στο καθορισμένο και πιεστικό χρονοδιάγραμμα που το ίδιο έχει ορίσει αυθαίρετα. Τον επόμενο μήνα, στα πλαίσια του νομοσχεδίου της κυβέρνησης το οποίο αφορούσε, μεταξύ άλλων, στο Ενιαίο και στα Ειδικά Μισθολόγια του Δημοσίου, το ΓΣ της ΠΟΕΕΚ-Ι συμμετείχε στη διαβούλευση με συγκεκριμένα σχόλια επί άρθρων ενώ την ίδια περίοδο, ανακύπτει το σοβαρό ζήτημα της προγραμματικής συμφωνίας ΤΑΛΩΣ για την οποία το ΓΣ τοποθετείται κάνοντας σκληρή κριτική στους κυβερνητικούς χειρισμούς.

Ένα άλλο εξαιρετικά σοβαρό ζήτημα που απασχόλησε την ΠΟΕΕΚ-Ι ήταν το θέμα του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών (ΕΑΑ). Από το καλοκαίρι του 2023, έχει ήδη αρχίσει να διαφαίνεται το σοβαρό θέμα της αποδόμησης του ΕΑΑ από κυβερνητικής πλευράς. Οι δημόσιες τοποθετήσεις της ΠΟΕΕΚ-Ι με δελτία τύπου περιγράφουν τις κυβερνητικές προσπάθειες αμφισβήτησης και χειραγώγησης του ΕΑΑ αναδεικνύοντας το πως η δημόσια Έρευνα έχει μπει στο στόχαστρο. Το επόμενο διάστημα η κυβέρνηση προχωράει στην αποκοπή του ΕΑΑ από τη ΓΓΕΚ και τη μεταφορά του στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, κωφεύοντας στις φωνές σύσσωμης της ερευνητικής και επιστημονικής κοινότητας. Για τους επόμενους μήνες, και μέχρι την ψήφιση του επίμαχου νομοσχεδίου, το ΓΣ της ΠΟΕΕΚ-Ι, προχωρά σε σειρά ανακοινώσεων, δελτίων τύπου, συνεντεύξεων, και αγωνιστικών κινητοποιήσεων (στάσεις εργασίας, απεργία) αναδεικνύοντας το ζήτημα στην ελληνική κοινωνία. Επιπλέον, επικοινωνεί το ζήτημα με πολιτικούς φορείς και κόμματα, τοποθετείται στην επιτροπή της Βουλής, ενώ καταγγέλλει και τον

διαβλητό τρόπο διεξαγωγής της διαβούλευσης στο σχεδίου νόμου με τα φαινόμενα λογοκρισίας που παρατηρήθηκαν.

Παράλληλα, οι πρώτες αντεργατικές μεταρρυθμίσεις που εισάγει η κυβέρνηση της ΝΔ αμέσως μετά την εκλογική της επικράτηση θα δώσουν τον τόνο για την επικείμενη επίθεση στον χώρο της εργασίας. Η πανελλαδική απεργία του Σεπτεμβρίου 2023 θα στηριχθεί από την ΠΟΕΕΚ-Ι που καλεί εργαζόμενους/ες στον δρόμο για την υπεράσπιση των όσων στοιχειωδών εργασιακών δικαιωμάτων έχουν απομείνει.

Τον Οκτώβριο ολοκληρώνεται η επεξεργασία των νομοθετικών ρυθμίσεων που προαναφέρθηκαν και αποτέλεσαν αιτήματα πάλης με αιτιολογημένες και σαφώς καθορισμένες προτάσεις για αναγκαίες ρυθμίσεις στους ερευνητικούς φορείς. Το επόμενο διάστημα οι νομοθετικές ρυθμίσεις θα προωθηθούν προς όλους τους αρμόδιους φορείς της πολιτείας, και τις διοικήσεις των ΕΚ.

Όμως το τέλος του 2023 σηματοδοτείται κυρίως από τον γενικευμένο πόλεμο στη Γάζα με τις τραγικές εξελίξεις για την ευρύτερη περιοχή. Η ΠΟΕΕΚ-Ι από την αρχή θα συνταχθεί μαζί με δεκάδες συνδικαλιστικές οργανώσεις και φορείς της Αττικής, παίρνοντας θέση ενάντια στην ισραηλινή κατοχή και την εξόντωση χιλιάδων αμάχων από τους βομβαρδισμούς στη Γάζα καλώντας σε συγκεντρώσεις αλληλεγγύης στον Παλαιστινιακό λαό. Η ανακοίνωση της ΠΟΕΕΚ-Ι ως προς το ζήτημα δυστυχώς θα αποδειχθεί προφητική λαμβάνοντας υπόψη την ανθρώπινη τραγωδία και τη γενοκτονία που ακολούθησε τα επόμενα 2 χρόνια.

2024

Στις αρχές του 2024, έρχεται το πρώτο μεγάλο πλήγμα στην Ανώτατη Εκπαίδευση. Για το ΓΣ της ΠΟΕΕΚ-Ι, τα μη κρατικά πανεπιστήμια που εισάγει η κυβέρνηση αποτελούν ευθεία παραβίαση του άρθρου 16 του Συντάγματος. Η ομοσπονδία θα συμμετάσχει σε όλες τις κινητοποιήσεις με στάσεις εργασίας και απεργία καλώντας στα μεγάλα συλλαλητήρια συντασσόμενη με τον κοινό αγώνα φοιτητών και πανεπιστημιακών ενάντια στην ιδιωτικοποίηση της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Παράλληλα, το ΓΣ, ανταποκρινόμενο στο σοβαρό ζήτημα της αξιολόγησης στο δημόσιο που επιβλήθηκε με τον ν.4940/22, και λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΑΔΕΔΥ να μην επαναπροκηρύξει την απεργία - αποχή, αποφασίζει την κήρυξη απεργίας - αποχής από κάθε διαδικασία αξιολόγησης για τους εργαζόμενους των ΝΠΔΔ ΕΚ για την αξιολογική περίοδο 2024. Αμέσως μετά την κήρυξή της, η κυβέρνηση ακολούθησε την προσφιλή της τακτική και προσέφυγε για άλλη μία φορά στα δικαστήρια προκειμένου να τη βγάλει παράνομη, καταργώντας ουσιαστικά το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα στην απεργία. Στα μέσα του 2024, το ΓΣ της ΠΟΕΕΚ-Ι επανατοποθετείται ως προς το θέμα των ΕΕΤεΠ με αφορμή τις εκκρεμούσες προκηρύξεις ΑΣΕΠ και παράλληλα στηρίζει τον αγώνα του ναυτικού προσωπικού του ΕΛΚΕΘΕ για προσαρμογή των αποδοχών του στο ύψος της τρέχουσας Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας ακτοπλοΐας. Με τη βοήθεια του συντονισμού των κλαδικών σωματείων των ναυτικών (ΠΕΝΕΝ, ΠΕΜΕΝ, ΣΤΕΦΕΝΣΩΝ) ξεκίνησε απεργιακή κινητοποίηση που στήριξε η ΠΟΕΕΚ-Ι ενώ ακολούθησαν μια σειρά από ανακοινώσεις και συναντήσεις. Η ομοσπονδία συμμετείχε στη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους μεταξύ στελεχών του υπουργείου οικονομικών, διοίκησης του ΕΛΚΕΘΕ, εκπροσώπων συνδικαλιστικών σωματείων των ναυτικών και μελών του πληρώματος του Ω/Κ ΑΙΓΑΙΟ. Στη συνάντηση αναπτύχθηκαν όλες οι θέσεις και επιχειρήματα ως προς την αναγκαιότητα υπογραφής επικαιροποιημένης σύμβασης του ναυτικού προσωπικού που παραμένει παγωμένη επί 15 χρόνια, καθώς και την προώθηση σχετικών νομοθετικών ρυθμίσεων που θα επιλύσουν το θέμα των συμβάσεων του ναυτικού προσωπικού οριστικά. Από πλευράς υπουργείου, ενώ υπήρξε η υπόσχεση υποβολής πρότασης ΚΥΑ που θα οδηγούσε σε προχώρημα του αιτήματος, δυστυχώς ακόμα δεν έχουμε λάβει απαντήσεις.

Τον Σεπτέμβριο του 2024 η ΠΟΕΕΚ-Ι θα συμπαρασταθεί ενεργά στους διωκόμενους φοιτητές και μέλη του Πανελλαδικού Σωματείου Εργαζομένων στην Έρευνα και την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση (ΣΕΡΕΤΕ) μετά την αδιανόητη έφοδο της αστυνομίας στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο κατά την έναρξη της Βραδιάς του Ερευνητή. Τα γεγονότα αυτά σηματοδότησαν την αρχή μιας αναβαθμισμένης προσπάθειας καταστολής και αυταρχισμού μέσα στα ΑΕΙ και ειδικότερα στο ΕΜΠ έχοντας και ως κύριο μοχλό τον ίδιο τον πρύτανή του κ. Χατζηγεωργίου. Στα τέλη του ίδιου έτους, η ΠΟΕΕΚ-Ι, θα δικαιωθεί για τις θέσεις και τον αγώνα της αφού, μετά από έναν χρόνο, η κυβέρνηση θα διορθώσει την εντελώς ατεκμηρίωτη και ανορθολογική απόφαση της μεταφοράς του ΕΑΑ στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Το ΕΑΑ επιστρέφει σιωπηλά στη ΓΓΕΚ όμως μέχρι τώρα δεν έχουμε πάρει εξηγήσεις από την Πολιτεία για αυτήν την ταλαιπωρία και αναστάτωση.

2025

Η αρχή του έτους επικαθορίζεται από τις μεγαλειώδεις συγκεντρώσεις της ελληνικής κοινωνίας που ζητάει δικαιοσύνη για το έγκλημα των Τεμπών. Η ΠΟΕΕΚ-Ι στηρίζει τα καλέσματα και τις απεργιακές κινητοποιήσεις καλώντας τον κόσμο της έρευνας να συμμετάσχει στις συγκεντρώσεις με αποκορύφωμα τη μεγάλη απεργία στις 28 Φεβρουαρίου. Ένα μήνα μετά, το ΓΣ αποφασίζει την επαναπροκήρυξη της απεργίας – αποχής από κάθε διαδικασία αξιολόγησης μέχρι το πέρας της διαδικασίας αξιολόγησης του 2025. Λίγες μέρες μετά, η ΠΟΕΕΚ-Ι έρχεται σε συντονισμό με την Πανελλήνια Ομοσπονδία Συλλόγων Εργαζομένων σε Ερευνητικά Ιδρύματα Ιδιωτικού Δικαίου (ΠΟΣΕΙΔ), την Ένωση Ελλήνων Ερευνητών (ΕΕΕ), και την Ένωση Ειδικών Λειτουργικών Επιστημόνων (ΕΕΛΕ), για τη δημοσίευση κοινού Δελτίου Τύπου που θα περιγράψει την αγωνία των εκπροσώπων των εργαζομένων σε όλα τα Ερευνητικά Κέντρα / Ινστιτούτα και στους Τεχνολογικούς Φορείς. Στο κείμενο περιγράφεται η προβληματική διαχείριση της Έρευνας στην Ελλάδα, η απουσία συστηματικής χρηματοδότησης, η υποστελέχωση, και ο κατακερματισμός του δημόσιου ερευνητικού ιστού.

Το 2025 θα αποτελέσει μια χρονιά σημαντικών πρωτοβουλιών της ΠΟΕΕΚ-Ι με αποκορύφωμα την οργάνωση και τον συντονισμό της πρώτης Πανελλαδικής ημέρας δράσης στην Έρευνα. Με ανοιχτή πρόσκλησή της προς ομοσπονδίες, πρωτοβάθμια σωματεία, και συλλογικότητες, η ΠΟΕΕΚ-Ι επισημαίνει πως η πραγματικότητα στην Έρευνα μας φέρνει μπροστά σε μια επιτακτική ανάγκη δράσης και διεκδίκησης προσδιορίζοντας ως κύριες αιχμές τη σταθερή εργασία με απολαβές που να διασφαλίζουν αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης. Ζητάει αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο και την κατάργηση των διακρίσεων μεταξύ των κατηγοριών του προσωπικού στους ερευνητικούς φορείς με διασφάλιση επιδομάτων, ωραρίου, και ασφάλισης. Επιπροσθέτως, τονίζεται η ανάγκη για απρόσκοπτη και αδιαμεσολάβητη παραγωγή και διάχυση της επιστημονικής γνώσης στην επιστημονική κοινότητα και την έρευνα για την ίδια την κοινωνία και όχι για την κερδοφορία των λίγων και για πολεμικούς σκοπούς. Στο πλαίσιο αυτό, η ΠΟΕΕΚ-Ι καλεί σε συντονισμό για τη συνδιοργάνωση κινητοποιήσεων σε πανελλαδικό επίπεδο το επόμενο διάστημα. Μια σειρά από διαδικτυακές και δια ζώσεις συναντήσεις οργανώνονται με αυξημένη συμμετοχή εκπροσώπων συλλόγων, σωματείων, και φορέων σε όλο το πρώτο τρίμηνο του έτους. Η Πανελλαδική ημέρα ορόσημο για τις διεκδικήσεις στην Έρευνα ορίζεται για τις 29 Μαΐου και ήδη από τον Απρίλιο δεκάδες σωματεία από Αθήνα, Ηράκλειο, Πάτρα, Θεσσαλονίκη, και Μυτιλήνη, συνυπογράφουν το κείμενο καλέσματος σε απεργιακές κινητοποιήσεις. Επιπλέον σε συντονισμό με το ΣΕΡΕΤΕ, γίνεται επαφή με συλλόγους διδασκόντων και επιστημόνων σε ΑΕΙ οι οποίοι συντάσσονται με την προσπάθεια αυτή. Το αποτέλεσμα ήταν η 29^η Μαΐου 2025 να παίρνει ευρύτερα χαρακτηριστικά έξω από το στενό πλαίσιο των ΕΚ. Ταυτόχρονα, η ΠΟΕΕΚ-Ι στέλνει δελτία τύπου και οργανώνει εξορμήσεις προώθησης των θέσεων και

αιτημάτων σε εργασιακούς χώρους ενώ ορίζεται και συνάντηση στο γραφείο του Υφυπουργού Έρευνας καθώς και συνέντευξη τύπου στην κεντρική αίθουσα της ΕΣΗΕΑ για την ίδια μέρα. Εκτός από την μεγάλη συμμετοχή στις απεργιακές κινητοποιήσεις και τις μαζικές για τα δεδομένα του χώρου συγκεντρώσεις ιδιαίτερα σε Αθήνα και Ηράκλειο, η δράση αυτή είχε μεγάλη σημασία για δύο ακόμα λόγους. Ο πρώτος είναι ότι άνοιξαν προς την κοινωνία τα σημαντικά προβλήματα της Έρευνας καθώς επιτεύχθηκε μεγάλος αριθμός αναδημοσιεύσεων και συνεντεύξεων στα ΜΜΕ. Ο δεύτερος είναι πως για πρώτη φορά, η μεγάλη πλειοψηφία των συλλογικοτήτων του χώρου βρέθηκε σε κοινό βηματισμό, ανέδειξε τα προβλήματα και έθεσε τα αιτήματα πάλης, γεγονός που αποτελεί τεράστια παρακαταθήκη για το μέλλον των διεκδικήσεων. Σε ένα βαθμό, αποτέλεσμα αυτού του κοινού βηματισμού, αποτέλεσε και η υποδοχή ενός νέου σωματείου στις τάξεις της ΠΟΕΕΚ-Ι. Μετά από αίτημά του και την ομόφωνη θετική απόφαση του ΓΣ της ΠΟΕΕΚ-Ι, το Σωματείο Ερευνητικού Προσωπικού της Ακαδημίας Αθηνών (ΣΕΠΑΑ), γίνεται το πέμπτο πρωτοβάθμιο σωματείο της ομοσπονδίας μας.

Το 2025 υπήρξε όμως και μια εξαιρετικά πυκνή χρονιά τόσο ως προς τις διεθνείς εξελίξεις όσο και ως προς την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης στην ελληνική κοινωνία. Αναφορικά με το πρώτο, το κυριότερο είναι η γενοκτονία στη λωρίδα της Γάζας. Εκεί που Ισραηλινός στρατός, έχοντας συνεχώς στο πλευρό του τις Η.Π.Α., με αναβαθμισμένες επιχειρήσεις και συνεχείς βομβαρδισμούς ισοπεδώνουν την περιοχή και προκαλούν δεκάδες χιλιάδες θανάτους αμάχων παρά τη γενική κατακραυγή και τις καταδικαστικές αποφάσεις διεθνών οργανισμών. Η ΠΟΕΕΚ-Ι βγάζει ψηφίσματα καταδίκης αναδεικνύοντας και την ντροπιαστική θέση της ελληνικής κυβέρνησης που συνεχίζει ακόμα να συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών συμμάχων του Ισραήλ παρά τις μαζικές αντιδράσεις της κοινωνικής πλειοψηφίας. Επιπλέον, με καλέσματα και ανακοινώσεις καλεί τον κόσμο της Έρευνας να υπερασπιστεί τον Παλαιστινιακό λαό και να στηρίξει τις διεθνείς αποστολές αλληλεγγύης όπως το March to Gaza και το Global Sumud Flotilla. Την ίδια στιγμή όμως που οι στρατιωτικοί εξοπλισμοί φτάνουν τα 6 δις ευρώ το χρόνο, για να βάζει το ελληνικό κράτος πλάτες στο Ισραήλ, η αγοραστική δύναμη των εργαζομένων υποκειται σε τεράστια συρρίκνωση. Οι ραγδαίες αυξήσεις των τιμών εξανεμίζουν τους μισθούς κι αυτό σε μια χώρα η οποία έχει αποκαταστήσει την παραγωγή πλούτου (ΑΕΠ) στα προ κρίσης επίπεδα αλλά με τον παραγόμενο πλούτο να ενισχύει τελικά τις κοινωνικές ανισότητες. Ιδιαίτερα για τους/τις εργαζόμενους/ες στην Έρευνα, η απόκλιση στους μισθούς είναι σχεδόν υποτετραπλάσια σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο. Η ΠΟΕΕΚ-Ι ανέδειξε σε κάθε ευκαιρία τα τεράστια οικονομικά προβλήματα που βιώνει ο χώρος της εργασίας και της έρευνας ειδικότερα, συμμετείχε σε όλες τις απεργίες που εξήγγειλε η ΑΔΕΔΥ, στους αγώνες για την επαναφορά του 13ου και 14ου μισθού καθώς και της 13ης και 14ης σύνταξης. Στους αγώνες ενάντια στο 13ωρο, τον εργασιακό μεσαίωνα, και τις πειθαρχικές διώξεις. Στον αγώνα για πραγματικές αυξήσεις στους μισθούς, και στην στήριξη των κοινωνικών δομών, της ασφάλισης, της υγείας, της παιδείας, της ενέργειας, και των μεταφορών. Στον αγώνα για αλληλεγγύη, δικαιοσύνη και αξιοπρέπεια.

Συναντήσεις με πολιτική ηγεσία και παρεμβάσεις σε συνόδους:

Το ΓΣ της ΠΟΕΕΚ-Ι, αμέσως μετά τη συγκρότησή του προχώρησε σε συναντήσεις με την πολιτική ηγεσία τις οποίες και επιδίωξε στη συνέχεια όσο πιο συχνά ήταν εφικτό. Είτε στο γραφείο του ΓΕΚ, είτε στο γραφείο του Υφυπουργού αρμόδιου για θέματα Έρευνας, είτε σε άλλα υπουργεία, έχουν πραγματοποιηθεί περισσότερες από 10 συναντήσεις. Επιπλέον, η ΠΟΕΕΚ-Ι είχε ανελλιπή παρουσία σε όλες τις Συνόδους Προέδρων ΕΚ και ΤΦ που διεξήχθησαν εισάγοντας τα βασικά θέματα που προαναφέρθηκαν. Εντούτοις, σε αυτό το σημείο πρέπει να τονιστεί πως παρά τις τεκμηριωμένες παρεμβάσεις μας και την αποδοχή

αρκετών από τις προτάσεις μας τόσο από την πολιτική ηγεσία, όσο και από τη Σύνοδο, λιγοστά έχουν υλοποιηθεί και η μεγάλη πλειοψηφία των αιτημάτων βρίσκεται υπό το καθεστώς της επεξεργασίας. Πλέον των βασικών θέσεων που αναλύθηκαν πρωτύτερα, μια σειρά από επιμέρους ζητήματα ανάλογα με την εκάστοτε συγκυρία τίθενται στις συναντήσεις αυτές. Ενδεικτικά αναφέρουμε τα παρακάτω:

- Κατάργηση του ορίου 5ετών ανανεώσεων σε συμβάσεις ΙΔΟΧ από προγράμματα χωρίς καθορισμένη ημερομηνία λήξης
- Εξαίρεση των εργαζόμενων με συμβάσεις έργου από την υποχρέωση ηλεκτρονικής τιμολόγησης
- Επιδόματα σε ομάδες εργαζομένων στα ΕΚ (ανθυγιεινά, ραδιενέργειας (ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος), χερσαίες εργασίες πεδίου (ΕΛΚΕΘΕ, Αστεροσκοπείο, Δημόκριτος)
- Τροφεία σε ωκεανογραφικούς πλόες (ΕΛΚΕΘΕ)
- Θέσπιση επιδόματος κυοφορίας/λοχείας για εργαζόμενες με συμβάσεις έργου
- Ρύθμιση αναγνώρισης προϋπηρεσίας από διδακτικό και ερευνητικό έργο κατηγοριών προσωπικού των ΕΚ
- Ισότιμη συμμετοχή με δικαίωμα ψήφου των ΕΕΤεΠ, Διοικητικού, και Λοιπού προσωπικού στα Επιστημονικά Συμβούλια των Ινστιτούτων
- Έναρξη/συνέχιση χρηματοδότησης εμβληματικών εθνικών ερευνητικών δράσεων στα πλαίσια του νέου ΕΣΠΑ, τεράστια καθυστέρηση αποτελεσμάτων του Ερευνώ Καινοτομώ
- Κριτική σε προγράμματα και χρηματοδοτήσεις προώθησης της έρευνας για πολεμικούς σκοπούς
- Αιτήματα για άμεση ενεργοποίηση προγραμμάτων γέφυρα (πχ ΚΡΗΠΙΣ) και αλλαγές που εισάγουν πλήρη ασφάλιση σε χρηματοδοτήσεις για νέους επιστήμονες (ΕΛΙΔΕΚ, ΙΚΥ, κτλ.)
- Αύξηση προϋπολογισμών ΕΚ, έκτακτες επιχορηγήσεις και χρηματοδότηση υποδομών
- Ευρωπαϊκές Ερευνητικές Υποδομές (συνδρομές, λειτουργικά έξοδα συμμετοχής)
- Εμβληματικά έργα, Ταμείο Ανάκαμψης, ΠΔΕ, προβλήματα και εκκρεμή ζητήματα (Ω/Κ ΕΛΚΕΘΕ, κτιριακά και άλλα ζητήματα)
- Ενημέρωση για την πορεία των ΠΔ, απαίτηση επίσπευσης των Οργανισμών και των εσωτερικών των ΕΚ
- Μη μισθολογικές παροχές, δυνατότητα σύμβασης ασφαλιστήριων συμβολαίων
- Κανονισμοί λειτουργίας των ΕΛΚΕ, προβλήματα με Διαχειριστικές Αρχές

Ανοιχτά Ζητήματα και Ζητήματα αυτοκριτικής

Αναμφίβολα τα ζητήματα που απασχόλησαν το απερχόμενο ΓΣ υπήρξαν πολλά και σημαντικά με την πλειοψηφία αυτών να παραμένουν σε εκκρεμότητα. Θεωρούμε συνεπώς ανοιχτά όλα τα ζητήματα με τα οποία καταπιάνονται οι νομοθετικές ρυθμίσεις που ζητάμε. Μέσα στο αμέσως επόμενο διάστημα, το νέο ΓΣ θα χρειαστεί να ακολουθήσει από κοντά την εξέλιξη των ήδη προωθημένων αιτημάτων μας και να συνδράμει στην επίσπευση της ικανοποίησής τους. Στην παρούσα φάση θεωρούμε ως το μεγαλύτερο ανοιχτό μέτωπο το ζήτημα της καθολικής εφαρμογής του ωραρίου στους ΙΔΟΧ ΕΕΤεΠ. Επίσης, οι νομοθετικές ρυθμίσεις που εισάγαμε και εντάχθηκαν στο πακέτο των ρυθμίσεων που έχει αποστείλει η Σύνοδος των Προέδρων προς το Υπουργείο, όπως η εξαίρεση των προκηρύξεων ΕΤεΕΠ αλλά των υπόλοιπων κατηγοριών προσωπικού από τον ΑΣΕΠ, και η ρύθμιση της σύμβασης των ναυτικών του ΕΛΚΕΘΕ, αποτελούν βραχυπρόθεσμα υλοποιήσιμοι στόχοι. Στρατηγικής σημασίας διεκδίκηση βέβαια

παραμένουν τα αιτήματα για άμεση άρση των διακρίσεων και για μαζικές προσλήψεις μόνιμου προσωπικού, διεκδικήσεις που θα γίνονται ολοένα και πιο επιτακτικές στο άμεσο μέλλον και θα ανακύπτουν διαρκώς ως αναγκαία συνθήκη επιβίωσης των ΕΚ.

Ως προς το ζήτημα δράσεων, διασύνδεσης, και λειτουργίας του ίδιου του ΓΣ τα περιθώρια βελτίωσης είναι μεγάλα. Μπορεί το ΓΣ να λειτουργήσει ανελλιπώς και σε τακτική βάση, όμως η ενεργή συμμετοχή του ίδιου του οργάνου αλλά κυρίως των εργαζόμενων που εκπροσώπησε, δεν ήταν πάντα αντίστοιχη των αναγκών και της συγκυρίας. Η ανεπαρκής αλληλεπίδραση με τα πρωτοβάθμια σωματεία-μέλη και η ασθενής δραστηριοποίηση τους φάνηκε ιδιαίτερα σε περιπτώσεις απεργιακών κινητοποιήσεων, όπου η συμμετοχή που καταγράφηκε ήταν εξαιρετικά μικρή ακόμα και σε στιγμές μαζικών συγκεντρώσεων του εργατικού κινήματος. Αυτό αφενός οφείλεται στην αδράνεια των συλλογικών οργάνων και των μελών τους, και αφετέρου σε αδυναμία αποτελεσματικής απεύθυνσης στους χώρους δουλειάς. Επιπροσθέτως, η διασύνδεση με άλλους συνδικαλιστικούς φορείς υπήρξε ελλιπής με εξαίρεση την προσπάθεια που έγινε για την προετοιμασία της Ημέρας Δράσης. Το γεγονός αυτό επάγει έλλειψη ανατροφοδότησης και πολλές φορές έγκαιρης ενημέρωσης με αποτέλεσμα σε πολλές περιπτώσεις να δίνεται η αίσθηση πως στα ζητήματα εκτός της Έρευνας, στην καλύτερη των περιπτώσεων η ΠΟΕΕΚ-Ι ακολουθούσε τις εξελίξεις. Τέλος, είναι σημαντικό, η ομοσπονδία να συνδράμει περισσότερο ούτως ώστε να αυξηθεί το ποσοστό των μελών των σωματείων καθώς ο τωρινός αριθμός μελών αντιπροσωπεύει ένα κλάσμα μόνο του δυνητικού δυναμικού των ΝΠΔΔ ΕΚ.

Σε κάθε περίπτωση, θεωρούμε πως η τελευταία Ζετία αποτέλεσε μια περίοδο σημαντικής αναβάθμισης για την ΠΟΕΕΚ-Ι. Δεδομένων των πρωτοβουλιών, δράσεων, επεξεργασίας θεμάτων, επιτυχιών, και αναγνωρισιμότητας της ΠΟΕΕΚ-Ι, μια συνολική αποτίμηση της θητείας του απερχόμενου ΓΣ είναι αναμφισβήτητα θετική για τα μεγέθη της και όχι μόνο συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη.

Αντί επιλόγου

Το φετινό συνέδριο θα θέλαμε να το αφιερώσουμε στη μνήμη κάποιων δικών μας ανθρώπων που έφυγαν από κοντά μας ξαφνικά με την υπόσχεση να συνεχίσουμε τους αγώνες τους.

Το Σάββατο 6 Σεπτεμβρίου 2025, έφυγε από κοντά μας ο εξαιρετικός συνάδελφος και συνοδοιπόρος Πάνος Γεωργίου. Ο Πάνος, υπήρξε επί δεκαετίες ενεργό μέλος και εκλεγμένος επί πολλές θητείες στα συλλογικά όργανα του ΠΣΕΕ και της ΠΟΕΕΚ-Ι, στον οποίον τα όργανα είχε διατελέσει και πρόεδρος. Αφοσιωμένος στους αγώνες για καλύτερες συνθήκες εργασίας, ασφάλεια στους χώρους εργασίας και στις δημοκρατικές διαδικασίες, ο Πάνος συνέβαλλε τα μέγιστα για να δυναμώσει η φωνή των εργαζομένων στην Έρευνα. Έφυγε λίγους μήνες μετά τη συνταξιοδότησή του από το ΕΛΚΕΘΕ.

Δύο χρόνια πριν, το πρωί της Τετάρτης 15 Μαΐου του 2023, ο αγαπημένος μας συνάδελφος Σπύρος Χαϊκάλης έχασε τη ζωή του σε τροχαίο δυστύχημα ερχόμενος στο ΕΛΚΕΘΕ όπου και εργαζόταν. Ο Σπύρος ήταν τακτικός αντιπρόσωπος στο προηγούμενο συνέδριο μας, ήταν ιδρυτικό μέλος του ΣΕΡΕΤΕ και μέλος του πρώτου του Δ.Σ. Μας άφησε σε ηλικία μόλις 37 ετών. Το πλήγμα της απώλειάς του είναι πολύ μεγάλο. Ο Σπύρος έπρεπε να ήταν σήμερα εδώ, είχε τόσα πολλά να προσφέρει στους συλλογικούς μας αγώνες.